

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2570/2018
27.05.2020. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Остојин, адвокат из ..., против туженог ДОО „ББ“ ..., чији је пуномоћник Живкица Милићевић, адвокат из ..., ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1. 1269/18 од 11.06.2018. године, у седници од 27.05.2020. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1. 1269/18 од 11.06.2018. године и пресуда Основног суда у Зрењанину П1. 484/15 од 13.03.2018. године и предмет се враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Зрењанину П1. 484/15 од 13.03.2018. године ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се поништи као незаконито решење туженог бр .. без датума, којим је тужиоцу отказан уговор о раду, да се тужени обавезе да тужиоца врати на рад и распореди на раније или одговарајуће послове и да му накнади трошкове парничног поступка са припадајућом законском затезном каматом. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 179.450,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1. 1269/18 од 11.06.2018. године одбијена је жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11...87/18) и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је са туженим 15.09.2004. године закључио уговор о раду на неодређено време ради обављања послова хигијеничара у логистици, са првим степеном стручне спреме, неквалификовани радник. Побитим решењем без датума тужиоцу је отказан уговор о раду због престанка потребе за његовим радом, утврђена му је и исплаћена отпремнина. У решењу је наведено да се тужиоцу није могао обезбедити премештај на друге послове код послодавца, преквалификација или доквалификација, или рад са непуним радним временом. Поред тужиоца, тужени је из истог разлога за још 18 запослених отказао уговор о раду, за послове хигијеничара у логистици и хигијеничара у производњи, јер је Правилником од 24.04.2015. године о изменама и допунама ранијег Правилника о организацији и систематизацији послова код туженог утврђено да се гаси радно место хигијеничара у логистици и радно место хигијеничара у производњи. Код туженог је на дан 12.05.2015. године на радном месту хигијеничара у производњи било запослено 13 извршилаца, а на радном месту хигијеничара у логистици 6 извршилаца. Код туженог је у периоду од 11.06.2015. године до 11.09.2015. године на пословима са првим степеном стручне спреме радно ангажовано 227 извршилаца на пословима радника у логистици, снабдевача станица предконфекције, резервног радника, радника у производњи сечења каблова, радника у производњи и радника у складишту материјала. Према подацима туженог од 22.11.2017. године, у време отказа уговора о раду тужиоцу, код туженог је било потребе за обављањем других послова са првим степеном стручне спреме, због повећаног обима посла, али само привремено, па тужилац није могао бити распоређен на те послове на неодређено време. На пословима хигијеничара у логистици на којима је тужилац радио није нико био запослен, јер за тим није било потребе, будући да је ово радно место укинута Правилником о изменама и допунама Правилника о систематизацији послова код туженог.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепеним пресудама је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца за поништај решења о отказу уговора о раду и враћање на рад код туженог. Према разлозима нижестепених судова, код туженог је престала потреба за обављањем посла који је тужилац обављао, његово радно место је укинута и није било могућности да се тужилац распореди на друге послове, нити да му се омогуће друге мере запошљавања, а пре доношења побитаног решења измењен је Правилник о организацији и систематизацији послова. Судови закључују да је без утицаја на другачију одлуку чињеница да је тужени након отказа уговора о раду тужиоцу ангажовао новозапослене извршиоце са првим степеном стручне спреме, јер у том периоду ни са једним од ових радника није закључио уговор о раду на неодређено време.

С обзиром на наведено, основано се ревизијом тужиоца указује да је у нижестепеним пресудама због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непопутно утврђено.

Према члану 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, 24/05...75/14), запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца, ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла. Према члану 182. истог закона, ако послодавац откаже уговор о раду запосленом, он не може на истим пословима запослити друго лице у року од 3 месеца од дана престанка радног односа. Ако пре истека рока из става 1. тог члана

настане потреба за обављањем истих послова, предност за закључивање уговора о раду има запослени коме је престао радни однос.

У конкретном случају, тужени је донео измену Правилника о организацији и систематизацији радних места, којим је укинута радно место хигијеничара у логистици на коме је тужилац радио. Међутим, понашање туженог након отказивања уговора о раду тужиоцу, запошљавањем 227 новозапослених извршилаца на пословима на којима се тражила стручна спрема и радне способности које је поседовао и тужилац, указује на могућу злоупотребу отказивања уговора о раду по основу технолошког вишка од стране послодавца. Наиме, то што је тужилац запослио друге раднике са истом стручном спремом коју има и тужилац на другим пословима указује да је тужени своју потребу за запосленима могао задовољити и премештајем тужиоца на друге послове, а не отказом уговора о раду као технолошком вишку. Не може се прихватити закључак другостепеног суда да је тужени у спорном периоду ангажовао раднике без заснивања радног односа на неодређено време, уколико се ради о пословима за које је и тужилац испуњавао услове и на које је могао бити распоређен, у којој ситуацији је тужени у складу са одредбом члана 171. Закона о раду морао тужиоцу понудити измену уговора о раду у делу који се односи на премештај на друге одговарајуће послове. С обзиром да је терет доказивања постојања оправданих разлога за отказ уговора о раду на туженом као послодавцу, који није доказао оправданост отказа уговора о раду тужиоцу као технолошком вишку, то су обе нижестепене пресуде укинуте.

У поновном поступку, првостепени суд ће узети у обзир изнете примедбе и донети правилну и закониту одлуку.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 416. став 2. ЗПП.

**Председник већа судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић